

Instructie: hoe gaat u om met burgers die zich soeverein willen verklaren?

Het kan gebeuren dat mensen zich soeverein of autonoom (onafhankelijk) willen verklaren van de Nederlandse Staat en daarom op het stembureau hun stempas komen inleveren. Sommige mensen geven aan dat niemand voor of namens hen mag besturen. Zij vragen daarbij aan het stembureau om een verklaring te ondertekenen dat ze de stempas hebben ingeleverd. Soms willen ze ook een bepaald document afgeven, zoals een zogenoemde “opzegging machtiging bestuur”, een “verzoek veiligstelling stemrecht” of iets vergelijkbaars. In deze instructie leest u hoe u kunt handelen in deze specifieke situatie.

WAT ZIJN SOEVEREINEN?

- Soevereinen keren zich actief af tegen de huidige maatschappij en weigeren de regels van de democratische rechtsstaat te erkennen.
- Men schrijft zich uit bij gemeenten, betaalt geen belastingen en boetes meer en loopt rond met alternatieve niet-rechtsgeldige identiteitsdocumenten.
- Het fenomeen soevereinen bestond in beperkte omvang al langer, maar door de coronacrisis heeft het een impuls gekregen.
- Voor een deel van de activisten en extremisten uit de anti-institutionele scene is het vermoedelijk een logische volgende stap, na het verlies van vertrouwen in de overheid en andere instituties.

Hoe kunt u handelen?

- U vertelt betrokkene dat het niet mogelijk is om zich zo (via het stembureau) bij de overheid uit te schrijven, omdat die procedure niet bestaat.
- Als de kiezer erop staat kunt u de stempas in ontvangst nemen.
- Vul het door hen aangeboden “document van ontvangst” van de stempas **niet** in als u dat wordt gevraagd.
- Mocht de kiezer erop staan, dan kunt u wel een aangeboden document aannemen en bevestigen dat u dit document zult meegeven bij de overhandiging van het proces-verbaal aan de gemeente.
- Mocht de persoon enkel de stempas willen inleveren, dan legt u uit dat degene daardoor niet meer kan stemmen, maar dat u deze nu in ontvangst kunt nemen.
- Als de betreffende kiezer daarom vraagt, maakt u een notitie van dit verzoek in het proces-verbaal bij paragraaf 7 “Onregelmatigheden en Bijzonderheden”. U kunt daarvoor de volgende zin gebruiken ‘Kiezer, die zich soeverein/autonoom wil verklaren, levert zijn stempas in en wenst niet deel te nemen aan deze verkiezing. De stempas is ingenomen, de kiezer heeft niet gestemd.’
- Let op dat u geen persoonsgegevens van de kiezer noteert in het proces-verbaal.
- Bij verdere discussie of aanvullende vragen/verzoeken adviseert u de persoon contact opnemen met het gemeentehuis, maar op het stembureau kan er nu verder niets worden gedaan. u hoeft niet een lange inhoudelijke discussie met betrokkene aan te gaan.

WAT DOET U MET DE INGELEVERDE STEMPAS, ALS DEZE KIEZER NIET HEEFT WILLEN STEMMEN?

- Een kiezer wil de stempas afgeven, maar toont verder geen deugdelijk ID-bewijs
- Als u in deze situatie de stempas heeft ontvangen, legt u de stempas apart van de andere stempassen. Dit doet u op de stapel met onbruikbaar gemaakte stempassen, die zijn achtergelaten door kiezers die niet konden worden toegelaten tot de stemming.
- Let op dat deze stempas nu niet op de stapel van de toegelaten kiezers wordt gelegd. Dat kan (ten onrechte) leiden tot een verschil tussen het aantal getelde stembiljetten en het aantal toegelaten kiezers.
- Een eventueel ingeleverde verklaring levert u aan het eind van de dag mee in bij de gemeente samen met het proces-verbaal.